

2015-imi silaannarsuarmik mingutsitsineq

Silaannarsuarmik mingutsitsinermik nalunaarsuutit assersuutigalugu Kalaallit Nunaata nunat tamalaat akornanni mingutsitsinermik annikillisaanissamut anguniagassatut isumaqtigisiissutaanut atorneqartarpuit. Nalunaarsuutit malillugit mingutsitsinerup ineriarornera malinnaavigineqartarpooq. Kalaallit Nunaat silaannaap pissusaanut EU-mi mingutsitsinermik annikillisaanissamut isumaqtigisiissutaasimasumut peqataanngilaq. Taamaakkaluartoq ukiumoortumik silaannarsuarmik mingutsitsineq pillugu FN-imi Klima Konventionimut (UNFCCC) nalunaarusiortussaatitaavoq, drivhusgassinik mingutsitsinerup malinnaavigineqarnissaa tassani siunertaavoq.

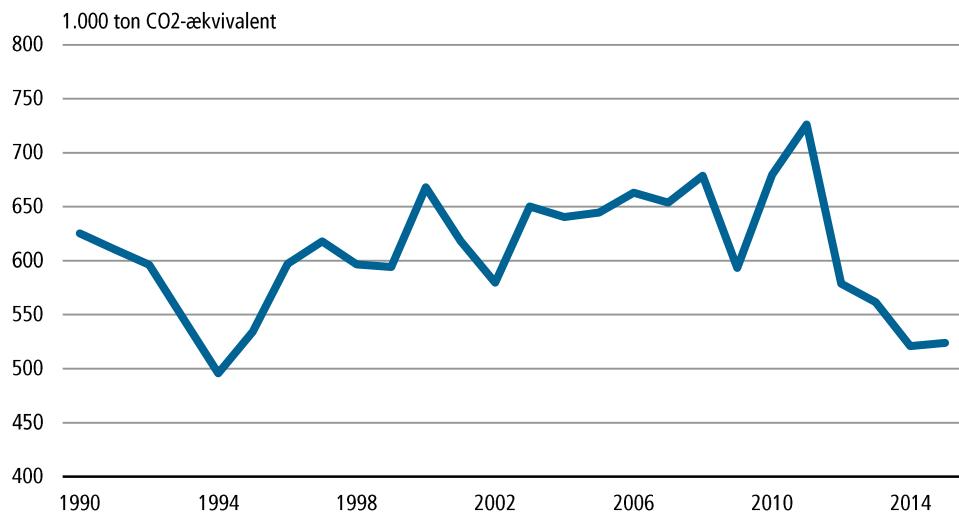
Drivhusgassinik mingutsitsinerup nalunaarsornerani nukissiuutinit allanillu CO₂-mik drivhusgassinillu allanik aniatitsineq nalunaarsoneqartarpooq, Kalaallit Nunaanit makku nalunaarutigineqartarpuit: metan CH₄, lattergas N₂O, hydroflour-karboner HFC aamma svovlhexaflourid SF₆. Taakku tamarmik CO₂-mut sanilliunneqarlutik naatsorsorneqartarpuit (CO₂-ækvivalent).

2015-imi silaannarsuarmik mingutsitsinerup CO₂-mut assersuunnera 558.456 tonsiusimavoq, tabel 2-mi tamanna takuneqarsinnaavoq. 1990-imut sanilliullugu 14,4 pct.-imik appasinneruvoq. Silaannarmik mingutsitsineq annerpaaq ikummatisanit nukissiuutinut atuinermeersuovoq.

Silaannarmik mingutsitsineq nukissiuutinit atuinermeersoq

2015-imi silaannarmik drivhusgassinik mingutsitsineq nukissiuutinit atuinermeersoq CO₂-mut assersuunnera 523.963 tonsiusimavoq, silaannarmik mingutsitsinerup 93,8 pct.-eralugu. 2014-imut sanilliullugu 0,6 pct.-imik qaffasinneruvoq. 1990-imut sanilliullugu 16,2 pct.-imik apparsimalluni. Drivhusgassi kuldioxide (CO₂) 520.393 tonsiusimavoq 2015-imi nukissiuutinit atuinermit mingutsitsinerup 99,3 pct.-erivaa.

Titartagaq 1. Nukissiuutinit atuinermiit drivhusgassimik silaannarsuarmik mingutsitsineq

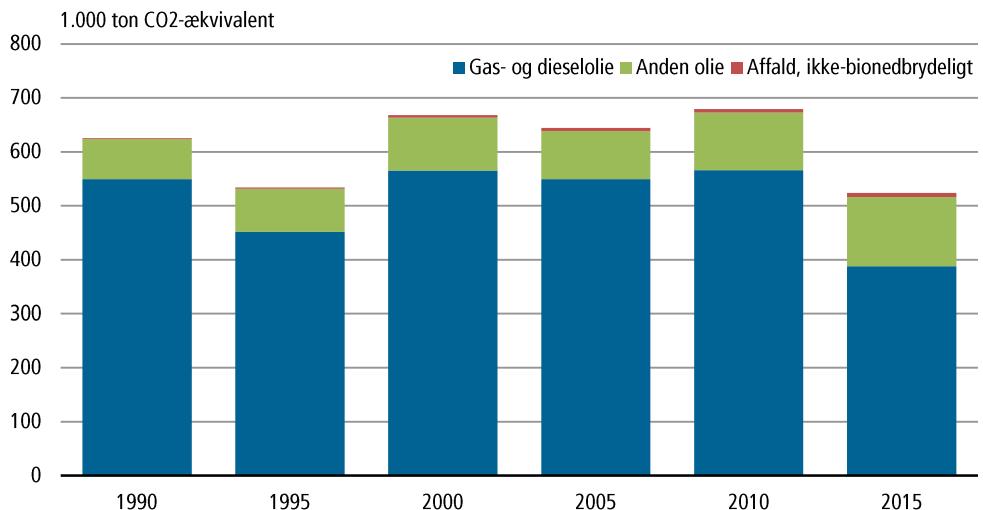

1990-ip kingorna nukissiuutit atorneqartartut allanngorsimapput. Nukissiuutit piujaannartut gasuuliamut ilaatigut taarsiullugit atorneqalersimapput.

Nukissiuutit atorneqartut allanngornerisa kingunerisaanik silaannarsuarmik drivhusgassimik mingutsitsineq malunnartumik annikilliartorsimannngilaq. Aningasaqaqrneq ajunnginnerulerangat malunnartumik ikummatisanit piujaannartunit nunap iluanit ikummatisat atorneqarnerulerlertarpuit.

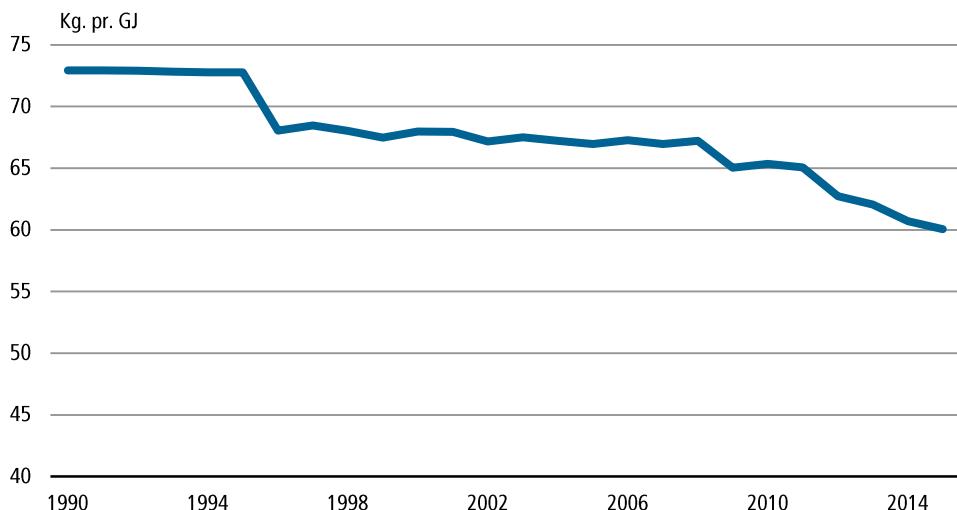
1989-imi eqqakkanit kissamik atuilernermit aamma 1993-imi erngup nukinganik atuilernermit nukimmik piujaannartumik atuineq annertusiartuinnavippoq. Piujaannartumik atuinerup annertusiartuinnarnerata ilaatigut kingunerisaanik, nukissiuutinik atuineq tamakkerlugu eqqarsaatigissagaani, silaannarsuarmik drivhusgassimik mingutsitsineq annertusiartorsimannngilaq. 1990-imiit nukissiuutinik atuineq 1,8 pct.-imik annertusisimagaluartoq, nukissiuutinik atuinermiit silaannarsuarmik mingutsitsineq 16,2 pct.-imik annikillisimavoq.

Titartagaq 2. Drivhusgassininik silaannarsuarmik mingutsitsinerit

Nunap iluanit ikummatissanik atuinerup annikillinera piujuannartunit nukissiuutinik atuinerulerneup kingunerisaanik atuinermit drivhusgassimik mingutsitsineq annikinnerulersimavoq. 2015-imi GJ-imut nukissiuutinik atuineq tamakkerlugu 60,1 kg drivhusgassiusarsimavoq 1990-imi 73,0 kg-usarsimasoq. Nukimmik atuinermi GJ-imu ataatsimi mingutsitsineq 17,7 pct.-imik annikillisimavoq, tamanna titartakkami 3-mi takuneqarsinnaavoq.

Titartagaq 3. Nukimmik atuinermi GJ-imu drivhusgassimik mingutsitsineq

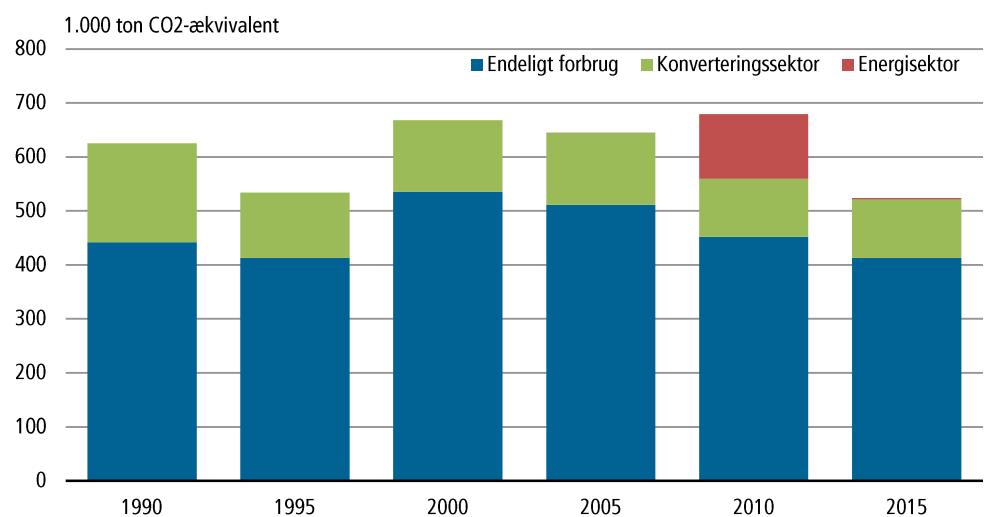
Nukissiuutit uani pingasunut immikkoortitaapput: *Nukissiorfiit (Energisektoren)* (misissuinerit, aatsitassarsiornerit aamma aatsitassat suliarneqarnerat), *nukissiorneq (Konverteringssektoren)* (innaallagissiorneq aamma kissaliorneq) aamma *atuineq (Endeligt forbrug)* (assartuinermi ingerlassinermilu atuineq aamma angerlarsimaffinni suliffeqarfinnilu atuineq).

1990-imi nukissiuutinit atuinermit drivhusgassimik silaannarsuarmik mingutsitsineq CO₂-mut sanilliunnera (CO₂-ækvivalent) 625.197 tonsiusimavoq. *Kisitsit pineqartoq siusinnerusukkut saqqummersitami 1990-*

2003-mi LGP flaskegassimik atuinermik kisitsisit nutaat tunngavigalugit iluarsineqarput. Nukissiornermit silaannarsuarmik mingutsitsineq 182.906 tonsiusimavoq atuinermillu mingutsitsineq 442.291 tonsiusimalluni. 1990-imik nukissiuutinit silaannarsuarmik mingutsitsineq ingen-iusimavoq.

2015-imik silaannarsuarmik drivhusgassimik mingutsitsineq CO₂-mut sanilliullugu 523.963 tonsiusimavoq. Taakkuningga 107.987 tonsit nukissiornerminngaaneersuupput, 413.102 tonsit atuinermersuullutik kiisalu 2.874 tonsit nukissiorfinningaaneerlutik. 1990-imit 2015-imut innaallagiamik aamma kissamik pilersuineq annertusingaatsiarsimagaluartoq, nukissiornermit mingutsitsineq CO₂-mut sanilliunnera 74.919 tonsimik annikilleriarsimavoq.

Titartagaq 4. Assigiinngitsuni drivhusgassimik mingutsitsineq tamakkiisoq

Tabel 1.

**Nukissiuutinit atuinernit drivhusgassimik silaannarsuarmik
mingutsitsineq**

	1990	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015
Ton CO ₂ -mut sanilliullugu								
Silaannarsuarmik mingutsitsineq								
tamakkerlugu	625 197	667 973	644 649	679 611	578 865	561 624	520 874	523 963
Ikummatissanit mingutsitsisut tunngavigalugit	625 197	667 973	644 649	679 611	578 865	561 624	520 874	523 963
Gasuulia aamma dieselululia	549 424	565 566	549 648	566 040	467 144	449 996	388 288	388 873
Uulia alla	74 011	97 795	88 634	106 589	104 421	104 215	125 065	127 453
Eqqakkat, pinngortitami arrotinneqarsinnaasut	48	126	175	192	200	203	206	209
Eqqakkat, pinngortitami arrottinneqarsinnaanngitsut	1 714	4 485	6 193	6 791	7 100	7 210	7 315	7 428
Sumi mingutsitsineq tunngavigalugu	625 197	667 973	644 649	679 611	578 865	561 624	520 874	523 963
Nukissiorfiit	0	0	254	120 138	2 253	3 233	2 141	2 874
Nukissiorneq	182 906	132 784	137 605	107 440	109 147	91 878	94 386	107 987
Atuisut sumi mingutsitsinerat tunngavigalugit	442 291	535 189	506 790	452 033	467 466	466 513	424 347	413 102
Assartuineq/angallassineq	97 185	107 177	113 329	109 881	112 163	111 526	106 047	105 413
Sanaartorermik inuussutissarsiutit	26 558	48 285	55 236	38 854	36 656	39 436	25 291	23 516
Niuernermik aamma kiffartuuassinermik inuussutissarsiutit	162 713	243 817	189 237	187 647	204 676	200 458	189 722	181 956
Angerlarsimaffit	155 836	135 910	148 987	115 651	113 970	115 092	103 287	102 218

Malugiuk: Silaannarsuarmik mingutsitsineq nukissiuutinik atuisimaneq tunngavigalugu naatsorsorneqartarpooq, nukissiornermi silaannarsuarmik mingutsitsineq nukissiornermut nalunaarsorneqartarpooq. Ikummatissat aalajangersimasut silaannarsuarmik mingutsitsisarneranik naatsorsueriaaseq atorlugu nukissiuutinik atuineq ukununnga naatsorsorneqartarpooq; CO₂, CH₄ aamma N₂O. CO₂ –mik naatsorsuineq quppernermi 7-imik takuneqarsinnaavoq. Nukiut piujuannartut, taakkununnga ilanngullugu eqqakkat pinngortitami arrottinneqarsinnaasut CO₂ –mik mingutsinsinngitsutut nalunaarutigineqartarput.

Tabel 2.

**Drivhusgassimik mingutsitsineq tamakkerlugu, UNFCCC-im
nalunaarsuineq malillugu**

	1990	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015
Ton CO ₂ -mut sanilliullugu								
Silaannarmik mingutsitsineq tamakkerlugu								
1) Atuinermiit mingutsitsineq tunngavigalugu	652 686	698 200	679 629	714 946	614 292	596 213	554 587	558 456
Nukissiorfiit aamma nukissiorneq	625 197	667 973	644 649	679 611	578 865	561 624	520 874	523 963
Nukissiuutinit atuineq tamakkerlugu	182 906	132 784	137 860	227 578	111 399	95 111	96 527	110 861
- Assartuineq/angallassineq	442 291	535 189	506 790	452 033	467 466	466 513	424 347	413 102
- Suliffissuit	97 185	107 177	113 329	109 881	112 163	111 526	106 047	105 413
- Niuernermik aamma kifkartuussinermik inuussutissarsiutit, angerlarsimaffit il.il.	26 558	48 285	55 236	38 854	36 656	39 436	25 291	23 516
Suliffissuarni mingutsitsineq	318 549	379 727	338 224	303 298	318 646	315 550	293 009	284 174
- Atortut arrottitsisartut	306	2 499	6 899	8 107	8 747	9 312	8 865	10 495
- Suliarinninneq	306	301	489	329	352	316	330	316
- 0	0	2 197	6 410	7 778	8 395	8 996	8 535	10 179
Nunalerinermi mingutsitsineq	9 512	9 133	9 932	9 596	9 481	9 411	9 146	8 545
- Uumasut nerisaminnek arrottitsisarnerat	7 627	6 714	7 272	7 067	6 879	6 845	6 465	6 091
- Uumasuutinit naggorissaaneq	1 036	1 004	1 061	1 031	1 002	996	936	877
- Narsaatit	849	1 415	1 599	1 497	1 600	1 570	1 745	1 576
Eqqagassat suliarinerinit mingutsitsineq	17 465	18 073	17 517	16 216	15 882	14 747	14 569	14 411
- Eqqakkanik inissiineq	4 328	4 951	4 830	4 665	4 619	4 600	4 581	4 564
- Eernup atukkap sinnera	7 154	7 169	7 181	5 984	5 668	4 553	4 382	4 246
- Eqqakkat allat	5 983	5 953	5 507	5 568	5 594	5 594	5 606	5 602
Orpippassuit nunaminertanillu allanik								
atuineq	206	523	632	1 417	1 318	1 119	1 134	1 041
- Orpippassuit	0	-32	-46	-37	-42	-45	-48	-51
- Nunaminertanik atuineq	206	555	678	1 454	1 360	1 164	1 182	1 092
Mingutsitsineq tamakkerlugu "Orpippassuit nunaminertanillu atuineq" ilanngunnagu 2)	652 481	697 678	678 997	713 530	612 974	595 094	553 453	557 415

Malugiuq: Tabelimi takuneqarsinnaapput Kalaallit Nunaata drivhusgassimik mingutsitsinera aamma tigusinera aprilimi 2017-imni Klima Konventionimut (UNFCCC)-mut nalunaarutigineqartut.

- 1) Silaannarsuarmik drivhusgassimik mingutsitsineq tamarmiusoq "Skov og arealanvendelse"-mit suleqataaffigineqartoq, CO₂-mik tigusineq silaannarsuarmik mingutsitsinerup akerlerivaa.
- 2) Silaannarsuarmik drivhusgassiuungitsumik mingutsitsineq tamarmiusoq "Skov og arealanvendelse"-mit suleqataaffigineqartoq, taassuma ilaanna silaannaap pissusaanik naatsorsuinerut ilanngunneqarpoq Kyotoprotokollimut ilaasumut.

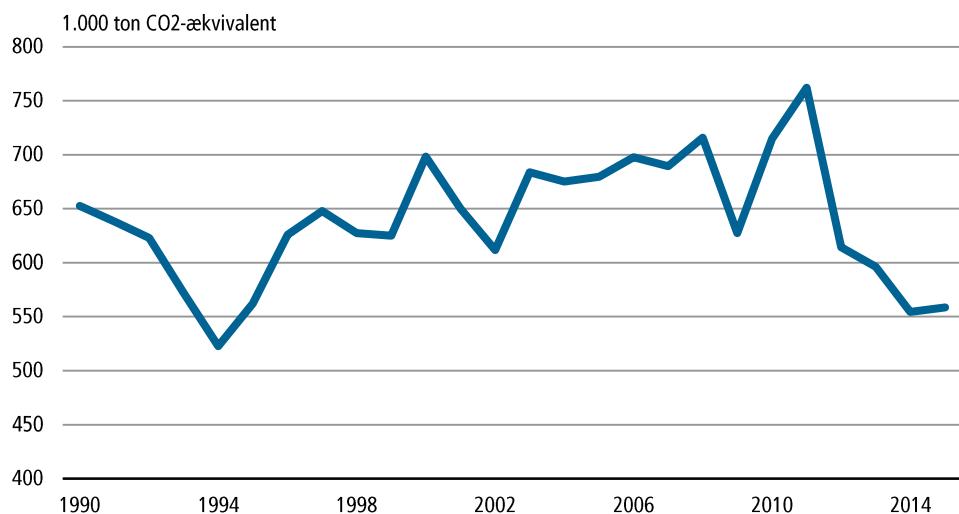
**Drivhusgassimik mingutsitsineq tamakkerlugu, UNFCCC-im
nalunaarsuineq malillugu**

Kalaallit Nunaanni nukissiuutinit atuinermiit, suliffissuarni suliaqarnernit, arrottitsinerni, nunalerinermit, eqqagassalerinernit allaniillu silaannarsuarmik mingutsitsineq tamakkiisoq FN-imut Klima Konventionimut (UNFCCC) ukiumut ataasiarluni nalunaarutigineqartarpoq.

Nalunarutigineqartartut tassaapput drivhusgassit kuldioxide (CO₂), metan (CH₄) aamma lattergas (N₂O) suliffissuarnit drivhusgassit flourinik akullit HFC aamma SF₆. UNFCCC-mut nalunaarutigineqartartut silaannarsuarmik drivhusgassimik mingutsitsineq tabel 2-mi takuneqarsinnaapput.

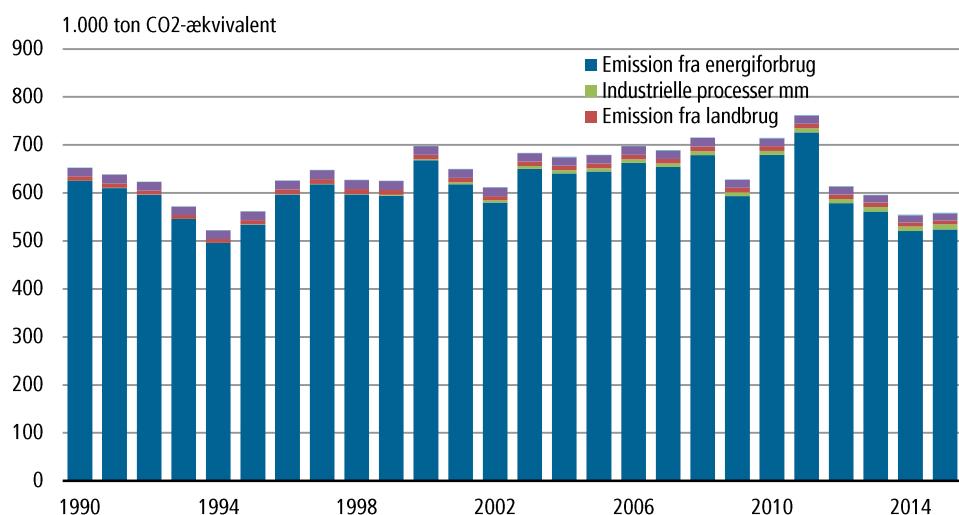
Titartakkami 5-imni takuneqarsinnaavoq drivhusgassimik silaannarsuarmik mingutsitsineq taakkununnga ilanngullugit orpippassuarni aamma nunaminertani CO₂-p sunniutai. 2015-imni drivhusgassimik CO₂-mik silaannarsuarmik mingutsitsineq 558.456-iusimavoq. 2014-imut sanilliullugu 0,6 pct.-imik annertuseriarneruvoq, kisianni 1990-imut sanilliullugu 14,4 pct.-mik annikilleriarnerulluni.

Titartagaq 5. Drivhusgassimik silaannarsuarmik mingutsitsineq tamakkerlugu, UNFCCC-mut nalunaarusiaq malillugu

UNFCCC-mut nalunaarutigineqarpoq nukissiuutinit silaannarsuarmik mingutsitsineq drivhusgassinit mingutsitsinermi annertunerpaajusoq. 2015-imi silaannarsuarmik mingutsitsineq ima isikkoqarpoq: nukissiuutinit atuinermit 93,8 pct.-inik mingutsitsiffiuvvoq, eqqagassalerinermit mingutsitsineq 2,6 pct.-iusoq, suliffissuarni suliaqarnermit allanilu mingutsitsineq 1,9 pct.-iupoq, nunalerinermi mingutsitsineq 1,5 pct.-iusoq kiisalu orpiaassuarni nunaminertaniillu mingutsitsineq 0,2 pct.-iulluni.

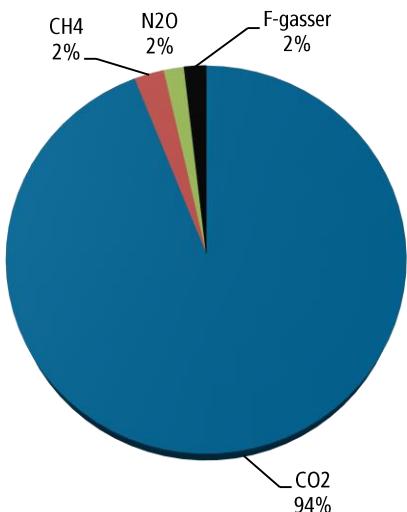
Titartagaq 6. Drivhusgassinit silaannarsuarmik mingutsitsineq suminngaanniit mingutsitsisoqarnersoq tunngavigalugu

Drivhusgassit silaannarsuarmik mingutsitsinermi mingutsitsisut assigiinngitsuupput. Drivhusgassimik mingutsitsineq annerpaaq kuldioxideersuovoq (CO_2), 2015-imi 94,0 pct.-iulluni. Drivhusgassimik mingutsitsineraat tullerisimavaat Metan (CH_4) 2,5 pct.-iusimagami, tulliulluni lattergassi (N_2O) 1,7 pct.-iulluni. Suliffissuarnit gassit (f-gasserne) mingutsitsisut 1,8 pct.-erisimavaat.

Nukissiuutinut ikummatissat CO₂-mik silaannarsuarmi mingutsitsinerpaajusimapput. Metanimik lattergasimillu mingutsitsinerpaajusimapput eqqagassalerinerit, nunalerineq aamma metanimik mingutsitseqataasimavoq.

Titartagaq 7. 2015-imi drivhusgassit silaannarsuarmik mingutsitsinerat

Periaaseq aamma naatsorsueriaaseq

Saqqumersitami uani 1990-imiit 2015-imut drivhusgassimik silaannarsuarmik mingutsitsineq eqqartorneqarpoq. Datat saqqumersitamut tunngavigineqartut Denmarks National Inventory Report 2017-imit nalunaarusiameersuupput (kapitali 16-imi). Nalunaarusiaq 2017-imi ukiakkut saqqumersinneqartussaavoq. Nalunaarusiami Kalaallit Nunaata nukissiuutinit, suliffissuani suliaqarnerni, nunalerinerni, eqqagassalerinerni il. il. drivhusgassinit silaannarsuarmik mingutsitsinera nalunaarutigineqarpoq. Nalunaarusiaq FN-imi Klima Konventionimut (UNFCCC)-mut ukiumut ataasiarluni nalunaarutigineqartarpooq. Nalunaarusiami drivhusgassit uku nalunaarutigineqartarput; kuldioxid (CO₂), metan (CH₄) aamma lattergas (N₂O) kiisalu suliffissuarnit drivhusgassit fluoritallit HFC aamma SF₆.

Brændværdi, vægtfylde og CO₂-indhold i 2015

	Vægtfylde ton/m ³	Brændværdi GJ/ton	CO ₂ -indhold kg/GJ
Diesel Fuel Arctic (DFA)	0,80	42,90	72,967
Fuelolie	0,98	40,65	77,367
Gas-/dieselolie	0,83	42,90	72,967
Flybenzin	0,71	43,80	71,500
Flaskegas	0,54	46,00	63,100
Motorbenzin	0,74	43,80	69,300
Petroleum / Jet A-1	0,79	43,50	71,867
Petroleum / Jet A-1 (Luftfart)	0,79	43,50	71,500

Kilde: Vægtfylde (Polaroil). Brændværdi (Energistyrelsen og GS). Emissionsfaktor (IPCC Guidelines og GS).

Anm. For et komplet indblik i samtlige emissionsfaktorer henvises der til kapitel 16 i "Denmark's Greenhouse Gas Inventory Submission for 1990-2014" vedr. Grønland.

Naatsorsueriaaseq

1 kilo Joule	=	1.000 J
1 Mega Joule	=	1.000 kJ
1 Giga Joule	=	1.000 MJ
1 Tera Joule	=	1.000 GJ
1 Peta Joule	=	1.000 TJ
1 kWh	=	3,6 MJ
1 MWh	=	3,6 GJ
1 GWh	=	3,6 TJ

Ilisarnaatinut nassuaatit
... Paasissutissat pigineqanngillat
.. Paasissutissat tatiginangitsut ilisarinnilersitsisinnaasullunniit
. Kisitsisitaqarsinnaanngitsut
0 Affaanit mikinerusut
- Nul
* Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Saaffiginniffissaq

Lene Baunbæk

E-mail: LEBA@stat.gl

Nukissiuuteqarneq

Naatsorsueqqissaartarfik - Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

